

کاربرد و آزمون

درس اول فارسی پنجم دبستان

به همراه واژه های جدید و

مترادف و متضاد

www.mamplus.com

نام و نام خانوادگی :	کاربرگ درس اول – تماشاخانه
۱- معنی واژه ها را بنویسید	
بیخشا :	مونس :
فلک :	تالاب :
سرشار :	تامل :
نغمه خوان :	سنگلاخ :
۲- مفهوم ابیات زیر را بنویسید	www.mamplus.com
ای همه هستی ز تو پیدا شده	خاک ضعیف از تو توانا شده
گل بخندد بر سر گل بوته ها	پر کند بوی خوش گل باغ را
۳- جاهای خالی را کامل کنید	
- مخزن الاسرار از آثار ..... است	
- واژه سرما و گرما با هم رابطه ..... دارند	
۴- درستی یا نادرستی عبارت های زیر را مشخص کنید	
- دیدن شگفتی ها عالم و تامل درباره آن ها راه مناسبی برای شناخت است	
- متن درس تماشاخانه از کتاب آفریده های ساکت خدا است	
- شعر رقص باد خنده ی گل سروده پروین اعتصامی است	
۵- با واژه مناسب جاهای خالی را کامل کنید	
- یار شو ای مونس ..... (غم خواره گان - غمخوارگان)	
- ..... (هیس - حیس) گوش بده ! به آفریده های ساکت خدا گوش بده	
۶- متضاد کلمه های زیر را بنویسید	
تاریک :	شکست :
شامگاه :	زیبایی :
۷- هم خانواده بنویسید	
افکار :	ظلم :
سکوت :	
۸- جاهای خالی را کامل کنید	
..... گل به رقص باد ریخت	شاخه های بید بن از هم .....
برگ نو آرد	.....
۹- جاهای خالی را با نشانه های ربط کامل کنید (اما - چون - سپس) کامل کنید	
- مسعود کاغذ و قلم را از احمد آقا گرفت ..... نمی دانست از کجا شروع کند و چه بنویسد .	
- متن درس را بخوانید ..... به سوالات پاسخ دهید	
- کوه ها منبع خیر و برکت هستند ..... هزاران چشمه از دل آن ها می جوشد	

۱۰- صدای زنبور را در ذهن خود مجسم کنید و درباره آن یک بند بنویسید .

www.mamplus.com

۱۱- گزینه درست را انتخاب کنید

- املاي کدام کلمه نادرست است

الف (عمیق و ژرف   ب (دره و شکاف   ج (لطیف و نیکو   د) تعمل و فکر

- در مصراع بحر آفرید و بر و درختان و آدمی چند کلمه با هم متضاد هستند .

الف (یک   ب (دو   ج) سه   د) چهار

موفق باشید - مریم عزیزی

آموزشگاه :		به نام خدا	
پایه پنجم ابتدایی	درس: فارسی (درس ۱)	آزمون مدادی - کاغذی	
مدت امتحان: ۴۵ دقیقه		تاریخ آزمون:	مرور کتاب
تعداد سوالات	شماره کلاس	نام خانوادگی	نام
	الف ب		

۱- کلمه های متضاد را در یک جمله به کار ببر:

پیر و جوان :

.....

چاق و لاغر :

.....

سیاه و سفید :

.....

خوب و بد :

.....

جلو و عقب :

.....

سرما و گرما :

.....

www.mamplus.com

۲- درباره تصویر زیر یک بند بنویس:

.....

.....

.....

.....

۳- متضاد کلمه ها را بنویس :

تلخ ..... شب ..... چپ ..... خواب ..... مرگ.....

گشنه ..... کوتاه ..... مرده ..... دختر ..... زشت.....

زیر ..... غریب ..... سفت ..... تیره ..... سرما.....

۴- در جاهای خالی از (اما ، ولی ، بعد ، سپس ، چون ، زیرا) استفاده کن:

همچنان که غرق در فکر بودم ناگهان صدایی من را به خودم آورد . کمی ترسیدم ..... خوب که نگاه کردم گربه ی کوچولویی را دیدم .

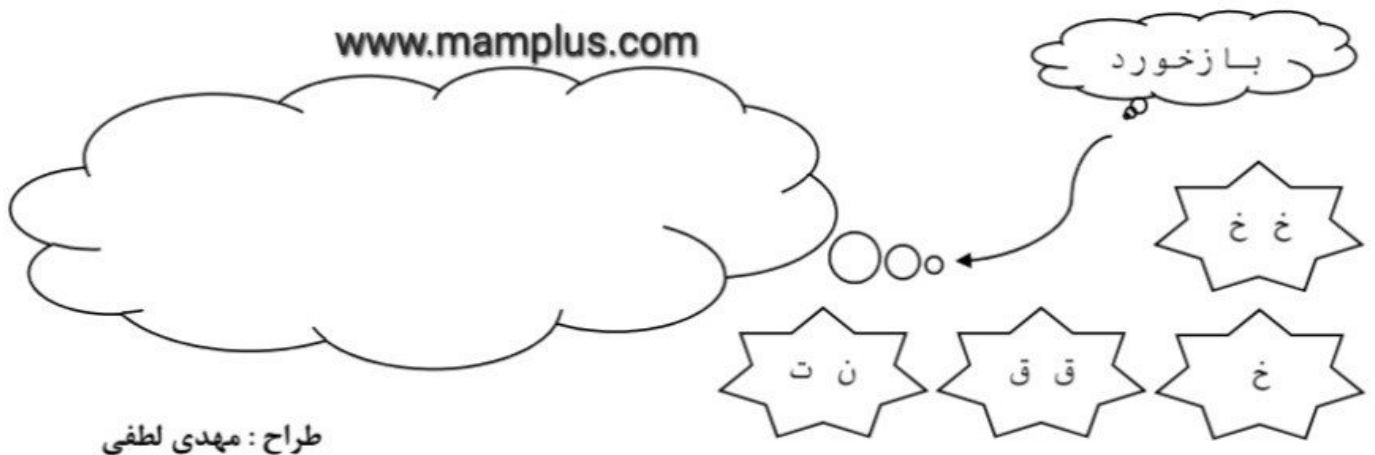
حلزون گفت : من مجبورم برای حرکت کردن مایع لغزنده را روی زمین بپاشم و روی آن بخزم ، ..... مثل شما پا ندارم .

من تمام رشته های ورزشی را دوست دارم ، ..... تصمیم گرفتم در رشته شنا شرکت کنم .

انسان ها محیط زندگی خود را پاکیزه می کنند ، ..... زباله باعث آلودگی شهر و بیماری می شود .

رضا که دیر به مدرسه رسیده بود ، وارد کلاس شد ..... از معلم اجازه گرفت و سر جایش نشست .

آموزگار با دقت به صحبت های بچه ها گوش داد ..... از آن ها خواست گفته های خود را در دفتر بنویسند .

سوالات درس اول

www.mamplus.com

۱- در کدام گزینه واژه های هم معنی به کار رفته است؟

- الف) به هزار نقش زیبا گل و سبزه را کشیدی
- ب) تو خدای بی شریکی تو یگانه ای و دانا
- ج) شب و روز و کوه و دریا همه را تو آفریدی
- د) در بسته ی جهان را به جهانیان گشودی

۲- رابطه کدام گزینه مانند رابطه عظیم و حقیر است؟

- الف) روان و جاری
- ب) گوارا و ناگوار
- ج) سرشار و پر
- د) ژرف و عمیق

۳- جمع کدام کلمه درست نیست؟

- الف) عجیب : عجایب
- ب) علم : علوم
- ج) وضع : اوضاع
- د) لطف : لطیف

۴- نوع کدام جمله از نظر مفهوم متفاوت است ؟

- الف) به هر طرف نگاه کن و گوش بده
- ب) عالم تماشاخانه ی شگفتی های آفرینش است

- ج) علف های نازک از میان سنگلاخ ها بیرون می آیند
- د) جهان سرشار از شگفتی و عجایب است

۵- واژه های به کار رفته در کدام گزینه جمع است ؟

- الف) درختان گیاهان بهاران
- ب) نویسندگان پیچان مادران

- ج) بوستان آشیان گنجشکان
- د) جانوران درگذشتگان دانشمندان

۶- معنی کدام واژه با توجه به املا ی آن نادرست است ؟

- الف) ارض : زمین
- ب) اساس : پایه
- ج) خوار : تیغ
- د) حیات : زندگی

۷- رابطه ی بین کدام دو واژه متفاوت است ؟

- الف) تقلا و کوشش
- ب) پرسش و پاسخ
- ج) رضایت و خشنودی
- د) ازدحام و شلوغی

۸- کدام واژه ها مترادف نیستند؟

- الف) پهلوان دلیر شجاع
- ب) شکوه عظمت بزرگی

- ج) لطیف نرم مهربان
- د) دنیا جهان عالم

۹ - در عبارت زیر چند کلمه وجود دارد که خصوصیات کلمه قبل از خودش را بیان کند؟ (صفت)

علف های سبز در سرمای سخت یا گرمای زیاد پژمرده می شوند ولی گاهی علف های نازک و لطیف کف زمین سخت و محکم را می شکافند و بیرون می آیند

الف (۵)   ب (۶)   ج (۴)   د (۷)

۱۰ - تعداد جمله در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

☐ الف (تو در آن زمان که نامی	☐ زجهان نبود، بودی
☐ ب (تو به گوش ابر خواندی	☐ که از آسمان ببارد
☐ ج (به هزار نقش زیبا	☐ گل و سبزه را کشیدی
☐ د (تو به آفتاب گفتی	☐ به زمین قدم گذارد

تماشاخانه

تکلیف املائی درس ۱

۱) کلمات هر گروه را بخوانید و در هر گروه زیر حروف خواسته شده خط بکشید.

کلمات	گروه
زیبا - عظمت - زندگی - زنبور عسل - موضوع - عظیم - نازک	زضظ
ایستگاه - عنکبوت - طبیعت - تامل - لطیف - تنومند - مطالعه - تالاب - دعوت - می تند - تالاب - تماشاگهی - قطره - شگفتی	ع-ط
هیس - صبحگاهی - صدای - سنگلاخ - صدایشان - مقایسه - تصور - ساکت - صخره ها - مثلا	س-ص-ص

۲) از روی این کلمات یک بار با خط خوش بنویس.

زیبا - عظیم - موضوع - لطیف - تماشاخانه - مقایسه - عمیق - مطالعه - دعوت - عادت - حشره هایی -
عالم - چشمه ای - محکم - گوارایی - حلقه هایی - پدیده هایی

www.mamplus.com

۳) شکل درست این کلمه ها را بنویس و هر جا تشدید لازم هست به شکل درست کلمه اضافه کن.

الف) کوه ها مثل دیوارهای طنومند (.....) هستند که ما آن ها را شبیه پهلوانانی تسور (.....)
می کنیم که با شکوه و عزمت (.....) نشسته اند و خودنمایی می کنند.

ب) باید درباره ی آفرینش پدیده ها بیاندیشیم (.....) و آن ها را مگایسه (.....) کنیم

۴) با نشانه های به هم ریخته کلمه بساز.

ع	م	ا	ل
ی	ظ	م	ع
ص	ه	ر	خ
ع	ی	ب	ج

۵) کتاب را باز کن و از درس تماشاخانه کلمات زیر را پیدا کن و جدول را کامل کن

www.mamplus.com

تماشاخانه

در بیان

	کلمه تشدید دار		کلمه چهار نقطه ای
کلمه هفت حرفی		کلمه بی نقطه	
	نام یک جانور		کلمه ۵ حرفی که حرف اولش دو نقطه داشته باشد
کلمه جمع		کلمه یازده حرفی	
کلمه شش نقطه ای		کلمه چهار حرفی و سه نقطه ای	
	کلمه ۴ حرفی که با ع شروع می شود		کلمه یک نقطه ای

مجموعه کتب و تمرینات

مرح عزیز

تمرین

۱) در ابیات و عبارتهای زیر مخالف ها را معین کنید ؟

الف) کوه های سر به فلک کشیده را با دره های عمیق ، گل را با خار ، زنبور عسل را با خرمگس ، بهار را با زمستان .

شود سهل پیش تو دشوارها

ب) گرت پایداری است در کارها

ج) به صداهای کوتاه و بلند گوش بده ، آیا تو صدای تاریکی شب را می شنوی ؟ صدای روشنایی روز را چطور؟

د) ز دانش دل پیر بُرنا بود .

www.mamplus.com

ه) پایان شب سیه سپید است .

۲) انواع آرایه ی ادبی (کنایه ، تشبیه ، تشخیص یا جان بخشی) را در درس تماشاخانه و شعر (رقص باد ، خنده گل) را پیدا کنید و بنویسید ؟

۳) پنج ترکیب وصفی و پنج ترکیب اضافی از درس تماشاخانه پیدا کن و بنویس ؟

* ترکیب وصفی و وصفی : فی :

* ترکیب اضافی : افی :

۴) در شعر رقص باد ، خنده گل به کدام یک از فصل ها اشاره شده است ؟

۵) در شعر رقص باد ، خنده گل قافیه و ردیف را مشخص کرده و قالب شعری را بنویسید ؟

۶) داستان شعر (رقص باد ، خنده گل) را بنویس با رعایت موارد بند نویسی ؟

۷) یکی از صداهای زیر را در ذهنت مجسم کن و درباره ی آن یک بند بنویس ؟ www.mamplus.com

الف (صدای ریزش باران   ب) صدای آواز پرندگان   ج) صدای وزش باد

۸) از پایه چهارم هرچه درباره زندگی نامه ی پروین دولت آبادی به یاد داری با رعایت موارد بند نویسی بنویس ؟